

Klædt på til palliativ indsats i hjemmeplejen

KOL I: Projekt ændrede hjemmeplejens manglende kendskab til behov for palliation hos patienter med KOL.

Fag & Forskning 2017 ; (3): 14-15. Sygeplejefaglige artikler
Marianne Bom , journalist

Efter Camilla Mousing i 1998 blev sygeplejerske, arbejdede hun i nogle år i hjemmeplejen. Her mødte hun patienter med KOL, som røg ud og ind af sygehuset.

”Jeg tænkte, at det måtte vi kunne begrænse ved hjælp af en mere fokuseret indsats i hjemmeplejen,” fortæller Camilla Mousing, som er ph.d. og lektor på VIAs sygeplejerskeuddannelse i Randers.

I sin ph.d. fra juni 2017 undersøgte hun behovet for lindrende indsatser i hjemmeplejen i Randers hos patienter med KOL. Hun undersøgte også, om patienterne oplevede, at hjemmeplejen opfyldte disse behov, og hvilket kendskab medarbejderne i hjemmeplejen havde til KOL og palliation. Dernæst udviklede hun sammen med personalet undervisning i KOL, og til sidst evaluerede hun, hvad personalet havde fået ud af indsatsen.

”Nu har vi medarbejdere i hjemmeplejen, som føler sig bedre klædt på til opgaven, og som føler sig i stand til at initiere palliative indsatser. Det viser evalueringen. Ledelsen og distriktssygeplejerskerne fortæller også, at medarbejdere i langt højere grad virker rustet til opgaverne. Det giver os en formodning om, at det har givet forbedring for borgerne. Men det kan vi ikke

”Vi har nu medarbejdere i Randers, der føler sig bedre klædt på til opgaven med palliation til patienter med KOL,” siger ph.d. og lektor Camilla Mousing, VIA.

Foto: Søren Holm

dokumentere, for det har vi ikke undersøgt,” siger Camilla Mousing.

Begrænset viden om palliativt behov

Før studiets intervention var der i personalet meget begrænset viden om patienters palliative behov – som f.eks. hjælp til at forebygge og håndtere angst og åndenød samt vejledning om kost og motion. Patienterne med KOL fortalte, at de ofte gik alene med bekymringer om sygdommen, fremtiden og døden. De ville gerne tale med hjemmeplejen, men deres behov blev ikke set. Samtidig var kvaliteten af plejen og videndelingen om KOL udfordret af den måde, arbejdet var organiseret på. Tiden hos borgeren

Metode

- Et aktionsforskningsprojekt om muligheden for at forbedre den palliative indsats til patienter med KOL i hjemmeplejen
- Undersøgelse af patienters oplevelse af hjælpen fra hjemmeplejen
- Undersøgelse af sundhedsprofessionelles oplevelse af og udfordringer med den palliative indsats
- Udvikling og gennemførelse af undervisning til ca. 160 hjælpere, assistenter og sygeplejersker fra 11 distrikter
- Evaluering i anonymt spørgeskema og fokusgrupper

kunne være knap. Det var desuden svært at følge den enkelte patients udvikling, fordi det ikke altid var den samme sundhedsprofessionelle, der kom flere dage i træk.

Læs også: KOL skal konstant italesættes

Sammen med personalet udviklede Camilla Mousing indhold og form på de kurser, som personalet efterfølgende kom på.

”Husk, at vi ikke er vant til at sidde stille længe,” sagde nogle af sosu’erne, og derfor skete undervisningen i korte sekvenser. Et ønske om at høre en patient med KOL fortælle blev også honoreret.

I stand til at identificere behovene

”Evalueringen viste, at undervisningen gav medarbejderne fokus på palliation. De er bedre i stand til at identificere behovene, og de har fået kommunikationsværktøjer. De har lært, at patienterne ofte bekymrer sig, og at det er i orden at spørge til bekymringerne. De ved også mere om, hvordan de selv kan hjælpe, og hvornår de skal tilkalde hjælp fra andre sundhedsprofessionelle,” siger Camilla Mousing.

Også organisatorisk ændrede hjemmeplejen praksis, så det i højere grad blev den samme medarbejder, der kom i hjemmet.

Er der brug for en lignende indsats andre steder?

”Jeg har ”kun” undersøgt situationen i Randers. Men vi vurderer ikke, at Randers er en atypisk dansk kommune, og derfor kan undervisningsprogrammet antageligt have overførselsværdi til andre kommuner,” siger Camilla Mousing.

Camilla Mousing har udarbejdet hjemmesiden, www.camillamousing.dk med viden om KOL og palliation. Hun håber at videreudvikle siden med e-learningtilbud. Hun håber også at få mulighed for at studere, hvordan patienter med KOL i dag oplever den palliative pleje i Randers.

Resultater

Personalet gik fra ”non-awareness” om patienters behov til at have viden om og fokus på palliation. Programmet førte til ændringer i organisering af hjemmeplejen.

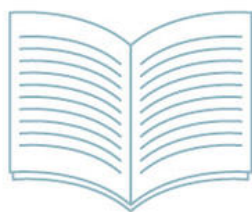
Betydning for praksis

Større opmærksomhed og mere viden om KOL og palliation.

Undervisning i KOL

1. Hjælpere og assistenter fik 11 timers undervisning fordelt på fire mødegange, mens sygeplejersker fik ni timer på tre mødegange. To undervisningsgange var fælles.

2. Undervisning om vejtrækningsteknikker, identificering og imødekomme af palliative behov, patienterfaringer, energibesparende teknikker og medicinsk behandling af KOL.

3. Bagefter oplevede medarbejderne, at de havde tilegnet sig kommunikative evner til at initiere samtaler om KOL-relaterede bekymringer og værktøjer til at håndtere KOL-symptomer.

Illustration: Mathias N. Justesen

Litteratur

1. Mousing, C.A. 2017. Improving the palliative care of people with chronic obstructive pulmonary disease in home care: A participatory action research study. PhD Thesis. Published by Section for Nursing Science, Aarhus University, Department of Public Health. SUN-TRYK, Aarhus University.

2. Danmarks Lungeforening og Palliativt Videncenter. 2013. Palliativ indsats til KOL-patienter. http://www.pavi.dk/Files/KOL_Pal_rapport_low2.pdf 3. Raunkiaer, M. & Timm, H. 2013. Interventions concerning competence building in community palliative care services – a literature review. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 27(4), pp.804-19.

Emneord:

KOL